

Nielun streptokokkiviljelyn vastauskäytäntö muuttuu jälleen

Tutkimus	8318 Ps-Stralv Ps-Streptokokki, viljely maljalle tai Streptocultille
Asia	Vastauskäytäntömuutos
Johdanto	Nielun streptokokkiviljelyssä haetaan betahemolyyttisiä ryhmien A, C tai G streptokokkeja.
Perustelut	<p>Tavanomaisesti betahemolyyttiset streptokokit ovat havaittavissa jo yhden vuorokauden jälkeen; poikkeuksellisesti, hyvin harvoin, jotkut <i>Str.pyogenes</i>-kannat näkyvät kasvatusalustalla betahemolyyttisinä pesäkkeinä vasta toisen vuorokauden kasvatuksen jälkeen.</p> <p>Helsingin kaupungin terveysasemien enemmistön toivomuksesta vastauskäytäntö muutetaan entiselleen: negatiiviset (ja suurin osa positiivisista) vastataan yhden vuorokauden kuluttua. Mahdolliset harvinaiset toisen vuorokauden kasvatuksen jälkeen löytyvät <i>Str. pyogenes</i> -kannat vastataan erillisenä korjaavana vastauksena ja ilmoitetaan puhelimitse asiakkaalle.</p>
Asiantuntijat	erik. lääkäri (Jorvi) Petteri Carlson, sähköposti petteri.carlson@hus.fi, puh. (09) 861 2646, erik. lääkäri Pentti Kuusela, sähköposti pentti.kuusela@hus.fi, puh. 050 427 0143 tai (09) 191 26368, erik. lääkäri Päivi Tissari, sähköposti paivi.tissari@hus.fi, puh. 050 427 0737 tai (09) 191 26295 ja sairaalamikrobiologi Merja Rautio, sähköposti merja.rautio@hus.fi, puh. (09) 861 2643
Lähete	Bakteriologiset tutkimukset
Indikaatiot	Streptokokkitonsilliitin epäily
Näyte	Nielunäyte otetaan steriilillä dacron- tai hiilipumpulitikulla molempien nielurisojen pinnalta. On varottava, ettei näytetikkuun joudu suun limakalvojen normaaliflooraa. Näytetikulla viljellään välittömästi CO-verimalja tai Streptocult-viljelylevy. Ellei viljelyä voida tehdä näytteenottopisteessä, näytetikku työnnetään välittömästi bakteerikuljetusputken (esim. Transpocult) pohjaan.
Menetelmä	CO-verimalja, jolle asetetaan basitrasiniekko, kasvatetaan lämpökaapissa tai kynttiläpöydässä +35°C. Streptocult-viljelylevy inkuboidaan omassa kotelossaan 2 vrk +35°C. Kasvatusalustoja tarkastellaan yhden ja kahden vuorokauden kasvatuksen jälkeen. Betahemolyyttiset streptokokit ilmoitetaan alustavasti; tällainen näyte lähetetään jatkotutkimuksiin HUSLABin Bakteriologian osastolle. Negatiiviset vastataan yhden vuorokauden kasvatuksen jälkeen.
Tekstiheys	Viljely joka päivä (ma-su)
Tulokset valmiina	1-3 työpäivän (ma-pe) aikana.

Tulkinta

Normaalisti negatiivinen.

Streptococcus pyogenes (A-ryhmän beetahemolyyttinen streptokokki) on tärkein bakteeritonsilliitin aiheuttaja. Myös muut hemolyyttiset streptokokit (ryhmät C ja G) voivat aiheuttaa tonsilliittia.

Alustavan vastauksen vastausvaihtoehdot ovat:

Vastaus   Tulkinta

negat :   Ei beetahemolyyttisiä streptokokkeja

mahd A :   Näytteessä beetahemolyyttisiä streptokokkeja, basitrasiinieston perusteella mahdollisesti ryhmää A (*Str. pyogenes*). Näyte lähetetään nimen varmistusta ja herkkyysmäärittystä varten bakteriologian laboratorioon jatkotutkimukseen. Mikäli seulova laboratorio arvioi beetahemolyyttisten streptokokkien määrän, se ilmoitetaan merkinnöin +, ++ tai +++ (niukka, kohtalainen, runsas kasvu).

ks. jatkovi: Näytteessä beetahemolyyttisiä streptokokkeja, lähetetään jatkotutkimukseen bakteriologian laboratorioon. Kyseessä voi olla G- tai C-ryhmän beetahemolyyttinen streptokokki tai niukka löydös A-ryhmän beetahemolyyttistä streptokokkia (*Str. pyogenes*).

Tiedustelut

Bakteriologian osasto puh. (09) 191 26800 tai (09) 191 26246

Allekirjoitukset

Päivi Tissari
LT, erikoislääkäri
Kliinisen mikrobiologian
vastuualue
puh. 050 427 0737

Martti Vaara
vastuualuejohtaja
Kliinisen mikrobiologian
vastuualue
puh. (09) 471 75822

Janne Suvisaari
apulaissyliä lääkäri
Kliinisen kemian ja
hematologian vastuualue
puh. 050 364 3755

Jakelu

HUSLABin osastonhoitajat ⇒ Helsingin kaupungin terveysasema- ja sairaalalaboratorioiden osastonhoitajia pyydetään huolehtimaan jakelusta alueellaan
HUSLABin vastuuyksiköiden päälliköt
Helsingin terveysasemien ylilääkärit
Helsingin perusterveydenhuollon ylilääkärit
Keravan terveyskeskus
HUSLABin Intranet –sivut
HUSLABin Internet -sivut